

Інформуємо.

Радимо.

Пропонуємо.

Планування-
2022

**Відділ культури, національностей, релігій та туризму
Городоцької міської ради
Городоцька центральна Публічна бібліотека**

**Інформуємо.Радимо.
Пропонуємо**

ПЛАНУВАННЯ – 2022

Інформаційно-методичні матеріали

Городок, 2021

УДК 025.12 (083.92)

I 74 Інформуємо.Радимо.Пропонуємо:Планування–2022 : метод. матеріали. / Городоц. ЦПБ. – Городок, 2021. –с

Видання містить інформаційні матеріали та методичні рекомендації, які допоможуть бібліотечним працівникам вирішити питання,що виникають у процесі планування роботи

Укладачі:Бутельська Н.О,Гуменюк Н.Г.

© Городоцька центральна Публічна бібліотека
Городоцької міської ради,2021

Від укладача

На сучасному етапі, коли відбулося об'єднання територіальних громад, одним з актуальних питань є функціонування та розвиток бібліотечних закладів ТГ в нових умовах.

Бібліотеки вже не можуть бути лише місцем видачі книжок та інших документів, вони мають стати активними, повними життя осередками, де кожен, хто до них завітає, зможе знайти для себе відповідні пропозиції,

Сьогодні бібліотеки повинні докорінно змінити характер своєї діяльності. Новий час вимагає креативної реклами, діалогу з суспільством за допомогою друкованого слова, новітніх технологій, віртуальних комунікацій.

Враховуючи виклики сьогодення, публічні бібліотеки мають використовувати у своїй діяльності сучасні й різноманітні форми роботи, які, завдяки актуальному змісту, творчому підходу здатні не лише привертати до себе увагу користувачів, мешканців громади, місцеву владу, гостей, але й мотивувати до соціального, інтелектуального, емоційного, естетичного розвитку.

Незмінною залишається одна із найважливіших функцій бібліотеки - інформаційна, змістом якої є поширення знань.

Планування в бібліотеці – основні завдання

Раджу перед складанням плану роботи бібліотеки на рік продумати основні цілі діяльності бібліотеки. До прикладу, як розвиватимете фізичну бібліотеку, що робитимете задля популяризації книжки і читання, які впровадите програми для дітей і молоді, ін. Тоді логічно і легко визначитися із відповідними дрібними плановими завданнями для їх досягнення. Плануючи діяльність бібліотеки на наступний рік ми маємо пам'ятати, що наші зусилля в кінцевому результаті мають: покращити якість фондів і збільшити кількість видач бібліотечних матеріалів, збільшити кількість візитів у бібліотеку офлайн та онлайн, підвищити рівень задоволеності користувачів

бібліотекою, підвищити рівень поінформованості громадян про послуги та діяльність бібліотеки, розширити співпрацю та коло партнерів.

Планування роботи бібліотек на 2022 рік передбачає виконання наступних напрямків:

- виконання основних контрольних показників роботи та залучення нових читачів до бібліотеки;
- формування і збереження найбільш повного і різноманітного бібліотечно-інформаційного фонду;
- розширення спектру бібліотечних послуг та підвищення ефективності використання бібліотечних ресурсів;
- розвиток змістовного спілкування між користувачами, виховання культури спілкування;
- підвищення комфортності бібліотечного середовища, формування позитивного іміджу бібліотеки;
- сприяння органам місцевого самоврядування, розширення можливості ефективної взаємодії з населенням;
- розвивати соціальне партнерство, вибудовуючи його на взаємовигідних умовах і взаємних інтересах;
- бути неодмінним учасником різних акцій, виступати ініціаторами соціально значущих і цікавих для населення заходів;
- активніше надавати послуги в електронному вигляді, ширше представляти бібліотеки та бібліотечну діяльність у друкованих та Інтернет-ЗМІ, соціальних мережах.

Діяльність бібліотек у наступному році буде спрямована на просування читання та книги, створення та підвищення ефективності системи інформування про літературу, залучення зацікавлених інституцій для промоції читання в місцевій громаді, задоволення потреб в інформації, всебічному розвитку особистості, професійної діяльності, правової грамотності, відродженню і формуванню національної самосвідомості, пробудження інтересів читачів до історичної спадщини, до кращих творів світової та вітчизняної літератури і культури, збереження краєзнавчих документів, поширення краєзнавчих знань, створення власних краєзнавчих ресурсів.

Зверніть увагу! Розроблячи план діяльності на 2022 рік врахуйте виклики поточного року: обмеження пов'язані з пандемією коронавірусу Covid-19. Будьте готові оперативно змінювати формат діяльності й переходити на дистанційне бслуговування. Розвивайте Інтернет – присутність бібліотеки в соціальних мережах.

Для цього необхідно завчасно налагодити канали комунікації з користувачами: E-mail, телефон, соціальні мережі, Вайбер.

Плануючи діяльність бібліотеки на 2022 рік, зверніть увагу на десятиліття, проголошені ООН з метою привернути увагу світу до особливо важливих і невідкладних проблем та календар ООН з відзначення у 2022 році календарних днів:

2013 – 2022 роки – Міжнародне десятиліття зближення культур;

2014 – 2023 роки – Десятиліття стійкої енергетики для всіх;

2015 – 2024 роки – Міжнародне десятиліття осіб африканського походження;

2016 – 2025 роки – Десятиліття дій ООН з проблем харчування;

2018 – 2028 роки – Міжнародне десятиріччя дій «Вода для сталого розвитку»;

2019- 2028 роки – Міжнародне десятиліття ООН щодо сімейних фермерських господарств;

2021 – 2030 роки – Міжнародне десятиріччя Організації Об'єднаних Націй по відновленню екосистем;

2021 – 2030 роки – Міжнародне десятиріччя науки про океан в інтересах сталого розвитку;

2022 – 2032 роки – Міжнародне десятиріччя мов корінних народів

Генеральна асамблея ООН оголосила

2022 рік роком дрібного рибальства та аквакультури

ЄС оголосив

м. Гренобль (Франція) – «зеленою» столицею Європи

м. Каунас (Литва), Еш-сюр-Альзетт (Люксембург) – культурними столицями Європи

ЮНЕСКО оголосила

м. Гвадалахара (Мексика) – Всесвітньою столицею книги

Генеральним директором ЮНЕСКО Одрі Азулі за рекомендацією Консультативного комітету Всесвітньої столиці книг місто Гвадалахара (Мексика) було визнано Світовою столицею книги на 2022 рік. Місто, яке з 2017 року вже є Творчим містом ЮНЕСКО, було обрано для його комплексного плану політики, спрямованої на дотримання прав людини, гендерної рівності і культури світу серед

населення, а також використання величезного потенціалу книжок та літератури вцілому як інструментів впливу та змін на краще. Місто буде використовувати культурні цінності, такі як бібліотеки, книжкові магазини, незалежні видавництва, а також всесвітньо відому міжнародну книжкову виставку, щоб поліпшити політику запобігання насильству. Програма Гвадалахари зосереджена на трьох стратегічних напрямках: повернення громадського простору за допомогою читацької діяльності в парках та інших доступних місцях; соціальні зв'язки та згуртованість, особливо з дитячою читацькою аудиторією; зміцнення ідентичності сусідства за допомогою зв'язків між поколіннями, розповідей та вуличної поезії. Програма книжкової столиці світу включатиме літературні заходи у співпраці з латиноамериканськими письменниками, художній проєкт на Вавилонській вежі, події, що пов'язують театр і музику з літературою, а також використання місцевого радіо для читання віршів. Чим не орієнтири для діяльності наших бібліотек?

На державному рівні

Згідно з Указом Президента України День молоді буде відзначатися щорічно - 12 серпня

2022 рік в Україні

2018 – 2028 – Десятиріччям української мови

Рік збереження природи та живого миру в Україні;

300-річчя від дня народження Григорія Сковороди постанова ВР (№4084) «Про відзначення 300-річчя від дня народження Григорія Савича Сковороди» (№4084);

150 – річчя оперної співачки Соломії Крушельницької;

Орієнтир діяльності бібліотек – **УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №722/2019 Про Цілі сталого розвитку (ЦСР) України на період до 2030 року**, яких на сьогодні дотримуються всі країни світу, встановлюють власні показники розвитку і включають 17 цілей і 169 конкретних завдань. (див. Методичні рекомендації - Планування – 2019, с 30)

При плануванні потрібно враховувати «Календар знаменних і пам'ятних дат на 2022 рік»

СІЧЕНЬ

1 – Новорічне свято

3 – 130 років від дня народження Джона Рональда Рuela Толкіна (1892-1973), англійського письменника, поета, творця нового літературного жанру «високого фентезі».

5 - 90 років від дня народження Умберто Еко (1932-2016), італійського письменника культуролога, есеїста.

7 - Різдво Христове

14 - 140 років від дня народження Івана Івановича Огієнка (1882–1972), українського церковного та громадського діяча, історика церкви, педагога

- 85 років від дня народження Євгена Пилиповича Гуцала (1937–1995), українського письменника, поета, публіциста

15 - 30 років тому (1992) Верховна Рада України затвердила Державний гімн України «Ще не вмерла Україна»

- 400 років від дня народження Мольєра (справж. – Жан Батіст Поклен) (1622–1673), французького драматурга, актора

17 – 80 років від дня народження Романа Дмитровича Горака (1942), українського письменника, дослідника творчості та автора книг про Івана Франка

22 - День Соборності та Свободи України.

24 - 290 років від дня народження французького драматурга-сатирика П'єра Бомарше (1732-1799);

25 - День ангела Тетяни

27 - Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту

- 190 років від дня народження Льюїса Керролла (справж. – Чарльз Латвідж Доджсон) (1832–1898), англійського письменника,

29 - День пам'яті Героїв Крут.

ЛЮТИЙ

1 – 120 років від дня народження Оксани Михайлівни Лятуринської (1902–1970), української письменниці, поетки, скульптора та громадської діячки (США)

2 - 210 років від дня народження Євгена Павловича Гребінки (1812–1848), українського письменника-байкаря, педагога

- 140 років від дня народження Джеймса Джойса (1882–1941), ірландського письменника, автора роману «Улісс»;

7 - 210 років від дня народження Чарльза Діккенса (1812–1870), англійського письменника,

10 – Всесвітній день зернобобових (резолуція А / RES / 73/251 від 20 грудня 2018 року.

11 – Міжнародний день жінок і дівчаток в науці

14 – День Святого Валентина

15 – День вшанування учасників бойових дій на території інших держав

17 – Всесвітній день доброти

19 – 30 років тому (1992) Верховна Рада України затвердила малий Державний герб України – тризуб

20 – День Героїв Небесної Сотні; Всесвітній день соціальної справедливості.

21 – Міжнародний день рідної мови.

26 – 220 років від дня народження Віктора Марі Гюго (1802–1885), французького письменника, публіциста, громад. діяча;

27 – 120 років від дня народження Джона Ернста Стейнбека (1902–1968), американського письменника

БЕРЕЗЕНЬ

1 – Міжнародний день котів

2 – 140 років від дня народження Архипа Юхимовича Тесленка (1882–1911), наймолодшого класика української літератури

3 – Всесвітній день письменника

5 – 195 років від дня народження Леоніда Івановича Глібова (1827–1893), українського поета, байкаря, журналіста

8 – Міжнародний жіночий день (Міжнародний день прав жінок і миру).

9 – День народження Тараса Григоровича Шевченка (1814–1861), українського поета, художника, мислителя

10 – 235 років від дня народження Устима Якимовича Кармалюка (Кармелюк) (1787–1835), українського національного героя, керівника повстанського руху на Поділлі

16 – 140 років від дня народження Христі (Христина Олексіївна) Алчевської (1882–1931), української письменниці, педагога, перекладача

17 - 70 років від дня народження Юрія Винничука (1952), українського письменника, журналіста

22 - 180 років від дня народження Миколи Віталійовича Лисенка (1842–1912), українського композитора, піаніста

24 – Всесвітній день боротьби із захворюванням на туберкульоз.

КВІТЕНЬ

1 – День сміху(неофіційне свято, відзначається за традицією)

- Міжнародний день птахів.

7 – Всесвітній день здоров'я.

Благовіщення Пресвятої Богородиці

11 – Міжнародний день визволення в'язнів фашистських концтаборів.

12 – Міжнародний день польоту людини в космос.

- Всесвітній день авіації і космонавтики.

-570 років від дня народження Леонардо да Вінчі (1452-1519), італійського художника і вченого, винахідника, письменника, музиканта, одного з найбільших представників мистецтва Високого Відродження

16- День довкілля(щорічно в третю суботу квітня відповідно до Указу Президента України № 855/98 від 06.08.1998 р.)

18 - День пам'яток історії та культури.

22 – Міжнародний день Матері-Землі.

23 – Всесвітній день книги і авторського права..

24 – Великдень

25 – 115 років від дня народження Миколи Петровича Трублаїні [(1907–1941)], українського письменника

26 – День Чорнобильської трагедії (1986)

ТРАВЕНЬ

1 – Свято весни і праці

5 – 115 років від дня народження Ірини Вільде [справж. – Дарина Дмитрівна Полотнюк (1907–1982)], української письменниці, лауреатка Шевченківської премії (1965),

8–9 – Дні пам'яті та примирення;

Міжнародний день Червоного Хреста і Червоного Півмісяця

8- День матері

9 – День Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні

15 – Міжнародний день родини (сім'ї).

-День пам'яті жертв політичних репресій

-165 років від дня народження Андрія Яковича Чайковського (1857–1935)], українського письменника, громадського діяча

17 -100 років від дня народження Анатолія Андрійовича Дімарова (1922), українського письменника

18 – 110 років від дня народження Вадима Миколайовича Собка (1912–1981), українського письменника;

21 – День Європи. День науки

- Всесвітній день культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку.

22 – День пам'яті жертв політичних репресій.

-День перепоховання(1861)прахуТ. Г. Шевченка, українського поета, художника, на Чернечій горі, поблизу Канева

23 – День Героїв

24 - День слов'янської писемності і культури;

- 110 років від дня народження Михайла Панасовича Стельмаха (1912–1983), українського письменника

28 – День працівників видавництва, поліграфії і книгорозповсюдження.

31 – Всесвітній день боротьби з тютюнопалінням.

ЧЕРВЕНЬ

1 – Міжнародний день захисту дітей.

3 – Всесвітній день велосипедистів

4 – Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії.

5 – Всесвітній день навколишнього середовища.)

6 – День журналіста.

9 – День друзів

10 – День морозива

12 – День Святої Трійці

19 – День медичного працівника.

День батька (третя неділя червня)

22 – День Скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні

28 – День Конституції України.

- 310 років від дня народження Жан-Жака Руссо (1712–1778), французького філософа, просвітителя, письменника-енциклопедиста.

ЛИПЕНЬ

7 – Різдво пророка Іоанна Хрестителя.

8 – День родини.

10 – День рибалки.

11 – Всесвітній день шоколаду

12 – День Святих апостолів Петра і Павла

16 – У цей день Верховною Радою УРСР було прийнято Декларацію про державний суверенітет України (№ 55-ХІІ від 16 липня 1990 року)

24 – День Святої рівноапостольної княгині Ольги

- 220 років від дня народження Александра Дюма (Дюма-батько) (1802–1870), французького письменника;

-55 років від дня народження братів Дмитра та Віталія Капранових (1967), українських письменників, видавців

28 – День рівноапостольного князя Володимира Великого – хрестителя Київської Русі

СЕРПЕНЬ

12 - День молоді. Відзначається в Україні згідно з Указом Президента України (№333/2021)

19 – Преображення Господнє (Яблучний Спас або Другий Спас);

День пасічника.

120 років від дня народження Олеса (Олександр) Васильовича Донченка (1902–1954);

23 - День Державного Прапора України.

24 – День Незалежності України (1991)

25 - 130 років від дня народження Степана Тудора (1892–1941), українського письменника, літературознавця, громадського діяча,

27 – 120 років від дня народження Юрія Івановича Яновського (1902–1954), українського письменника

30 – 100 років від дня народження Павла Прокоповича Глазового (1922–2004), українського поета, гумориста

ВЕРЕСЕНЬ

1 – День знань

- Початок Другої світової війни (1939)

-75 років від дня народження Миколи Петровича Мозгового (1947-2010), українського композитора, естрадного співака

5 – День благодійності

11 – 160 років від дня народження О'Генрі (справж. – Уільям (Вільям) Сідні Портер) (1862–1910), американського письменника;

Міжнародний день дерунів

15 – День народження GOOGLE

18 – День працівника лісу.

23 – 150 років від дня народження Соломії Амвросіївни Крушельницької (1872–1952), української оперної співачки

30 – Всеукраїнський день бібліотек. День мучениць Віри, Надії, Любові та матері їх Софії

ЖОВТЕНЬ

1 -Міжнародний день людей похилого віку

День ветерана..

7 - День працівників освіти

11 — 80 років від дня народження Володимира Олександровича Яворівського (1942-2021), українського письменника, публіциста;

350 років від дня народження Пилипа Орлика (1672-1742), автора першої Української Конституції (1710).

14 - Покрова Пресвятої Богородиці;

День захисника України. День українського козацтва.

15 жовтня - Міжнародний день сільських жінок

20 – День кухаря

21 – День яблука (або в найближчі до цього дня вихідні 22-23)

24 – День Організації Об'єднаних Націй

ЛИСТОПАД

3 – 60 років від дня народження Ірен Віталіївни Роздобудько (1962), української письменниці, сценаристки, ілюстратори

9 - Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва; - День книги рекордів Гіннеса

- 150 років від дня народження Богдана Сильвестровича Лепкого (1872–1941), українського письменника, педагога, перекладача, літературознавця
14 – 115 років виповнюється з дати народження всесвітньо відомої дитячої шведської письменниці Астрід Ліндгрен (1907-2002).

15 – 110 років від дня народження Андрія Самійловича Малишка (1912–1970), українського поета

16 - Міжнародний день толерантності. День працівників радіо, телебачення та зв'язку;

20 – День працівників сільського господарства;

25 листопада — Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок. Початок Глобальної кампанії «16 днів проти гендерного насильства»;

26 – День пам'яті жертв голодоморів.

30 – 75 років від дня народження Катерини Вакулівни Мотрич (1947), українського прозаїка

ГРУДЕНЬ

1 - Всесвітній день боротьби зі СНІДом.

3 – Міжнародний день інвалідів.

- **300 років від дня народження Григорія Савича Сковороди (1722–1794), українського просвітителя-гуманіста, філософа, поета**

6 – День Збройних Сил України.

7 - День місцевого самоврядування.

10 – Міжнародний день прав людини.

13 – 225 років від дня народження Генріха Гейне (1797–1856), німецького поета, публіциста

14 – День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

18 грудня - 130 років від дня народження Миколи Гуровича Куліша (1892–1937), українського драматурга.

А тепер про книжкові ювілеї:

Твори української літератури – ювіляри 2022 року:

835 років (1187) – «Слово о полку Ігоревім», пам'ятка літератури стародавньої Русі, героїчна поема

235 років (1787) «Вдячний Еродій», «Убогий жайворонок» Г. С. Сковороди

205 років (1817) – «Справжня Добрість» П. П. Гулака-Артемовського

195 років (1827) – «Батько та син» П. П. Гулака-Артемовського

190 років (1832) – «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка

185 років (1837) – «Конотопська відьма» Г. Квітки-Основ'яненка

175 років (1842) – «Гайдамаки» Т. Г. Шевченка

165 років (1857) – «Співомовки» С. В. Руданського
165 років (1857) – «Чорна рада» П. О. Куліша
160 років (1862) – «Народні оповідання» (2-й том) Марка Вовчка
135 років (1887) – «Товаришки» Олени Пчілки
135 років (1887) – «Русалка» Лесі Українки
130 років (1892) – «У темряві» М. Старицького
130 років (1892) – «Дівчина – чайка» Дніпрової Чайки
130 років (1892) – «Досвітні огні» Лесі Українки
125 років (1897) – «Рятуйте» Олени Пчілки
125 років (1897) – «Мазепа» І. Карпенка-Карого
120 років (1902) – «Краса і сила» В. К. Винниченка
120 років (1902) – «Чортова пригода» Марка Вовчка
120 років (1902) – «Плавні горять» Дніпрової Чайки
120 років (1902) – «Гандзя» І. Карпенка-Карого
120 років (1902) – «Відгуки» Лесі Українки
120 років (1902) – «У кузні» І. Я. Франка
115 років (1907) – «Збентежена вечеря» Олени Пчілки
110 років (1912) – «Камінний господар» Лесі Українки
90 років (1932) – «Смерть Гамлета» М. П. Бажана
85 років (1937) – «Веснянка» Н. Л. Забіли
85 років (1937) – «Джмелик» О. Д. Іваненко
85 років (1937) – «Весна» М. А. Пригари
85 років (1937) – «Шхуна Колумб» М. П. Трублаїні
70 років (1952) – «Таврія» О. Т. Гончара
65 років (1957) – «Шматок пирога» І. А. Багмута;
65 років (1957) – «Казка про Чугайстра» П. М. Воронька
65 років (1957) – «Пушок і Дружок» П. П. Глазового
65 років (1957) – «Проміння землі» Л. В. Костенко
60 років (1962) – «Соняшник» І. Ф. Драча
60 років (1962) – «В синім полі» А. С. Малишка
60 років (1962) – «Дитинство Гавриїла Кириченка» І. К. Микитенка
60 років (1962) – «Тиша і грім» В. А. Симоненка
60 років (1962) – «Маленька Оленка» М. П. Стельмаха
50 років (1972) – «Бригантина» О. Т. Гончара
50 років (1972) – «Літо – літечко» М. П. Стельмаха
50 років (1972) – «Крила рожевої чайки» М. П. Трублаїні
45 років (1977) – «Все про мене» А. Г. Костецького
40 років (1982) – «Я, Богдан» П. А. Загребельного
40 років (1982) – «Князь Кий» В. К. Малика
40 років (1982) – «Загадка старого клоуна» В. З. Нестайка

- 40 років (1982) – «Смерічка» Д. В. Павличка
 40 років (1982) – «Сонячні зернята» В. П. Скомаровського
 40 років (1982) – «Для тебе зорі сяють» В. М. Сосюри
 40 років (1982) – «Лісові дзвіночки» П. Г. Тичини
 35 років (1987) – «Сад нетанучих скульптур» Л. В. Костенко

Твори зарубіжної літератури – ювіляри 2022 року:

- 325 років (1697) – «Казки матінки Гуски», «Попелюшка, або Кришталева туфелька», «Кіт у чоботях», «Синя борода», «Хлопчик-мізинчик» Ш. Перро;
 210 років (1812) – казки «Золотий гусак», «Король-Жабеня, або Залізний Генріх», «Білосніжка» Братів Грімм;
 195 років (1827) – «Карлик Ніс» В. Гауфа
 175 років (1847) – «Мертві душі» М. В. Гоголя
 170 років (1852) – «Хатина дядька Тома» Г. Бічер-Стоу
 160 років (1862) – «Знедолені» В. Гюго
 «Саламбо» Р. Флобера
 150 років (1872) – «Навколо світу за 80 днів» Ж. Верна
 140 років (1882) – «Принц і жебрак» М. Твена
 130 років (1892) – «Дитинство Теми» М. Г. Гарін-Михайлівського
 125 років (1897) – «Овід» Е. Войнич
 «Дракула» Б. Стокера
 «Людина-невидимка» Р. Уеллса
 120 років (1902) – «Собака Баскервілів» А. Конан-Дойла
 «Кролик Пітер» Б. Поттер
 110 років (1912) – «Фінансист» Т. Драйзера
 «Загублений світ» А. Конан-Дойла
 100 років (1922) – «Одіссея капітана Влада» Р. Сабатіні
 85 років (1937) – «Хоббіт, або Туди і назад» Дж. Р. Р. Толкіна
 80 років (1942) – «Маленький принц» А. Сент-Екзюпері
 70 років (1952) – «Старий і море» Е. Хемінгуей
 65 років (1957) – «Туманність Андромеди» І. Єфремова
 115 років - «Чудова подорож Нільса з дикими гусьми» Сельма Лагерлеф

Визначні красназавчі дати Городоччини:

- 2 січня – 90 років з дня народження Метельського Анатолія Йосиповича – поета. Народився в с. Велика Левада (1932 р.)
 28 січня - 85 років з дня народження Броніслава Францовича Жухевича (1937-2015) – поета, члена Хмельницької літературної спілки «Поділля». Народився у с. Немиринці Городоцького району.

19 лютого – 105 років з дня народження Грицика Михайла Івановича – поета, заслуженого вчителя України. Народився в с. Нове Поріччя (1917 р.)

16 березня - 85 років з дня народження Володимира Івановича Сохи – краєзнавця, природознавця Поділля. Народився у смт. Сатанів, проживав у м. Городок

18 березня - 75 років з дня народження Чикала Адама Васильовича, військового діяча, депутата Верховної Ради. Народився в с. Кремінна ;

9 травня – 105 років з дня народження пілота Верхомія Тихона Григоровича, Героя Радянського Союзу. Народився в с. Підлісний Олексинець (1917 р.) ;

18 червня - 125 років з дня народження Івана Вараниці (1897-1974) – політичного діяча і публіциста. З 1948 року жив у Канаді, головний директор часопису «Гомін України». Народився у с. Кузьмин Городоцького району;

11 липня – 100 років з дня народження Олександра Федоровича Майка художника станкової, монументальної та декоративної скульптури. Народився у с. Нове Поріччя Городоцького району (1922 р.);

8 серпня - 130 років з дня народження Костя Тимофійовича Туркала (1892-1979) – мовознавця, публіциста, громадського діяча. Народився у с. Немиринці Городоцького району;

5 вересня – 75 років з дня народження Баженової Стефанії Едуардівни – українського археолога, краєзнавця, музеєзнавця Поділля. Народилася в м. Городок (1947 р.)

19 жовтня - 100 років з дня народження Мельничука Антона Кириловича – заслуженого працівника культури. Народився в с. Чорниводи (1922 року)

20 жовтня. –75 років з дня народження Нетечі Івана Михайловича хормейстера, педагога, засновника і директора першої на Поділлі дитячої хорової школи. Народився в с. Бедриківці (1947 р)

2 січня - 30 років з часу заснування у Кам'янці-Подільському другої в Україні і першої на Поділлі дитячої хорової школи;

26 жовтня - 90 років з дня народження Олександра Семеновича Снігура – журналіста, краєзнавця, члена Національної спілки журналістів України, почесного громадянина Ярмолинець. Народився у с. Слобідка Підлісно - Олексинецька Городоцького району.

5 листопада - 85 років з дня народження Бориса Івановича Ковальчука (1937-2011) – вченого-механіка, доктора технічних наук, професора, лауреата Державної премії України у галузі науки і техніки. Народився у м. Городок;

10 грудня – 100 років з дня народження Петра Миколайовича Гранатюка (1922-2012) – повного кавалера ордена Слави. Народився у с. Пільний Олексинець Городоцького району;

25 грудня. – 70 років з дня народження Миколи Борисовича Петрова (1952-2008) – українського історика, археолога, кандидата історичних наук, професора Кам'янець - Подільського державного університету. Народився у с. Сирватинці Городоцького району;

28 грудня - 100 років з дня народження Віталія Володимировича Стеньгача (1922-1996) – Героя Соціалістичної Праці. Народився у с. Турчинці Городоцького району.

У 2022 році виповнюється :

1362 р. - 660 років тому з часу першої письмової згадки про Новодвір (Городок)

1392 р.- Бедрих (з чеської Фридерік), який прибув на Поділля зі Сльонська і започаткував династію Свірчів, отримує від князя Ф. Корятовича на Поділлі багато земель, серед яких і Городоччину, де з часом сформувалося наше теперішнє місто, а наступники Бедриха були власниками міста аж до кінця XVI ст.

1407р. - 615 років тому з часу першої письмової згадки про с. Чорніводи

1707 р. - 315 років тому в містечку Купин заснована церква св. Михаїла.

1747 р. - 275 років тому в містечку Купин збудовано цегляний костел. В 1832 р. в костелі влаштовано православну церкву св. Трійці. Під час ремонту 1872 р. підвищено дзвіницю, перебудовано дах.

1762 р - 260 років тому в документах XVIII ст. знаходиться назва с. Будиська (сьогодні с. Нове Поріччя)

1782 р. - 230 років тому в м. Городку будується костьол святого Станіслава.

1847 р. – 175 років тому в с. Велика Левада побудований цукрорафінадний завод «Левада».

1862 р. - 160 років тому в с. Новий Світ збудована церква Покрови – кам'яна, п'ятиверха, хрещата. У 1866 р. перебудована дзвіниця.

1922 р. – 100 років тому на території Городка створюється сільськогосподарське колективне товариство «Рілля».

1927 р. – 95 років тому в с. Лісоводи відкрито школу колгоспного училища

1957 р. –65 років тому до ладу став Городоцький молочноконсервний завод.

1967 р. – 55 років тому викладач Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету, професор, дослідник І.С. Винокур з учителями школи с. Великий Карабчиїв зробили розкопки на горі Городисько.

1982 р., 19 травня – 40 років відкриття Палацу Піонерів в с. Лісоводи (сьогодні Будинок творчості)

2002 р., вересень -20 років тому відкрито школу з польською мовою навчання.

Вересень - 615 років з часу першої згадки про с. Чорніводи Гор. району

ПРОПОНУЄМО ЗВЕРНУТИ УВАГУ на: удосконалення та розвиток національно-патріотичного виховання Кабінет Міністрів України затвердив першу в Україні державну цільову соціальну програму національно-патріотичного виховання на період до 2025 року (30.06.2021). Програма передбачає:

- підвищення ролі української мови як національної цінності;
- подолання посттоталітарних деструктивних наслідків у свідомості населення України;
- запобігання проявів ксенофобії, расової дискримінації;
- залучення жителів тимчасово окупованого Криму та Донбасу до участі у проєктах національно-патріотичного виховання;
- формування оборонної свідомості громадян;
- формування розуміння і підтримки державної політики щодо євроатлантичної інтеграції.

Програма формує єдиний курс для органів місцевого самоврядування та громадськості у сфері національно-патріотичного виховання.

Зверніть увагу!

Розпочався новий етап (від 16.07.2021) втілення норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», який забезпечує збільшення присутності державної мови в публічному просторі та зміцнення її статусу як державної. Бібліотечні заклади мають запланувати різні заходи на допомогу в реалізації поставлених завдань. Наголошуємо на тому, що заходи та події мають відбуватися державною мовою. Також пропонуємо брати участь у Всеукраїнських акціях та марафонах на підтримку мови, долучатись разом з користувачами до написання Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності, організувати об'єднання за інтересами.

Примірні заходи:

Година-роздум «У мові барвистій - букет почуттів»

Мовознавчий турнір «Якою мовою лунає колискова?»

Година-роздум «У ріднім домі рідну мову зрадив...»

Літературна година «Мови рідної скарби»

Літературно-мовознавчий брейн-ринг «Світ українського слова»

Мовна ігротека «Перлина України»

Мовний турнір «Буду я навчатись мови золотої...»
Літературний мікс «Пригоди української книжки» (до Дня української писемності та мови)
Голосні читання «О мово моя, душа голосна України»
Скоромовний батл «Скоромовка вимови навчає»
Дискусія «Я несу в майбутнє мову незабутню...»
Книжкове асорті «Звучи, моя мово чарівна»
Година мовознавства «Дзвенить струмочком рідна мова»

• **створення умов для всебічного розвитку мешканців громад**

Указом Президента України затверджено «СТРАТЕГІЮ ЛЮДСЬКОГО РОЗВИТКУ» (від 02.06.2021 р. за 225/2021). Метою реалізації Стратегії є розширення можливостей реалізації потенціалу і свободи особистості, її громадянської активності заради формування згуртованої спільноти громадян, здатних до активної творчої співучасті у гармонійному, збалансованому та сталому розвитку держави.

Дана Стратегія безпосередньо впливатиме і на розвиток бібліотек. В умовах швидкого інформаційного розвитку бібліотеки необхідно трансформувати в сучасні інформаційні центри, які зможуть задовольняти потреби не тільки в наявній якісній літературі, а й у наданні цифрових інформаційних послуг, оновлення їхньої матеріально-технічної бази. Які стратегічні та оперативні цілі безпосередньо вплинуть на розвиток бібліотек?

Стратегічна ціль 3. Формування всебічно розвиненої людини, патріота України, сприяння духовному розвитку та створення можливостей для творчого самовираження і самореалізації у культурному та спортивному напрямі.

Оперативна ціль 3.1. **Забезпечення населення високоякісними і доступними культурними послугами для підвищення його культурного та духовного рівня.**

Основні завдання для реалізації цілі: затвердження мінімальних стандартів забезпечення громадян культурними послугами; оновлення механізму фінансування системи забезпечення населення

культурними послугами; розроблення системи моніторингу та оцінювання якості культурних послуг.

Операційна ціль 3.2. Розвиток бібліотечної справи та популяризація читання.

Основні завдання щодо реалізації цілі: приведення нормативно-правової бази, що регулює бібліотечну сферу, до міжнародних стандартів; модернізація матеріально-технічної бази, розширення обсягу надання бібліотечних послуг у цифровому середовищі та забезпечення доступу до них; оновлення бібліотечних фондів з метою максимального задоволення запитів користувачів бібліотек; підтримка видавничої справи та програм популяризації читання через систему соціального партнерства та спільних програм і проектів.

Оперативна ціль 4.2: стимулювання населення до економічної активності та сприяння його продуктивній зайнятості, яка передбачає забезпечення подальшого розвитку неформальної освіти та підтвердження професійної кваліфікації...

Люди з особливими потребами є повноцінними членами нашого суспільства і потребують постійної уваги до своїх проблем. І це не лише люди з інвалідністю. До цієї категорії громадян також належать особи похилого віку, вагітні жінки, особи з дитячими колясками та ті, хто мають тимчасові проблеми зі здоров'ям. Створення безбар'єрного середовища, в т. ч. для неформальної освіти як складової безперервного навчання для маломобільних груп мешканців ТГ дасть можливість повною мірою користуватися всіма правами та основоположними свободами, що є надзвичайно необхідним.

Рекомендуємо створити бібліотеці умови для безперервного навчання, яке присвячене різним цілям: від базових навичок до вивчення мови, від курсів у вільний час до професійної підготовки, від сімейного навчання до охорони здоров'я і допомагає розвивати потенціал як окремої людини, так і громади – треба лише навчитися бачити її у контексті соціальних сервісів. Розробити і впроваджувати освітні програми для дорослих з «Присадибного садівництва», «Органічного землеробства», «Ландшафтного дизайну»,

«Здорового способу життя», «Здорового харчування» та ін. Головне, щоб теми відповідали потребам користувачів. Цікавим є досвід зарубіжних колег: наприклад, в бібліотеках США започатковують класи харчової грамотності, практики облаштування громадських садів, органічних ферм на присадибних ділянках бібліотек. Деякі бібліотеки почали збирати, зберігати та розповсюджувати серед членів громади насіння рослин. При бібліотеках діють гуртки із садівництва, консервування овочів та фруктів, бджільництва, органічної боротьби зі шкідниками та ін. Якщо бібліотечна унікальна пропозиція зацікавить відвідувачів, це дасть змогу закладу культури зайняти гідне місце в культурно-освітньому просторі громади.

• **внесок бібліотек в реалізацію Цілей сталого розвитку**
Орієнтир діяльності бібліотек – **УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №722/2019 Про Цілі сталого розвитку (ЦСР) України на період до 2030 року,**

ЦСР-1«Подолання бідності» сприяти реалізації цієї цілі шляхом надання доступу до інформації та ресурсів, що уможливають покращення людиною свого життя; можливостей оволодіння новими навиками, потрібними для освіти та працевлаштування

ЦСР-3 «Підтримання хорошого здоров'я» – проводити **промоції здорового способу життя та свідомого ставлення до здоров'я.** Що може запропонувати бібліотека у цьому напрямку? Це може бути: **висвітлення профілактики захворювання, в т.ч. на коронавірус та дотримання санітарно-гігієнічних вимог, інформування** щодо наслідків гіподинамії та надмірної ваги; **популяризація** медіа ресурсів для **танцювальних занять, онлайн консультації сімейних лікарів; мережеві акції, челенджі, відеоролики, вікторини, що спонукатимуть до оздоровчо-профілактичних дій і вчинків.**

ЦСР-4 «Якісна освіта» – сприяти освіті дорослих, яка забезпечує підтримку користувачам впродовж їх кар'єри та життя, пропонує нові можливості для працевлаштування, допомагає людям, які свого часу не закінчили навчання, продовжити його тощо. Сьогодні бібліотеки надають можливості проходження дистанційних навчальних курсів з отриманням сертифікату; створюють інклюзивні

простори, які дають рівні можливості всім мешканцям отримувати якісні послуги.

Оперативна ціль 4.2 зі «Стратегії людського розвитку» також підтримує розвиток неформальної освіти як складової безперервного навчання для маломобільних груп мешканців місцевих громад). Це ще раз підкреслює важливість створення в бібліотеці середовища для освіти дорослих.

ЦСР-5 Бібліотеки можуть сприяти реалізації і такої цілі як **забезпечення гендерної рівності**, пропонуючи: безпечне та привітне місце для зустрічей та спілкування; програми та послуги для задоволення потреб жінок і дівчат, зокрема стосовно їх прав чи здоров'я; доступ до інформації та інформаційно-комунікаційних технологій, що допомагають жінкам опанувати бізнесові навички та ін. Створення **гендерних book-студій вільного спілкування** сприятиме психологічному розвантаженню жінок та людей похилого віку, неактивних багатодітних жінок, а також жінок, які опинилися в складних життєвих обставинах.

ЦСР-8 – «Гідна праця та економічне зростання» – бібліотеки сприяють реалізації цієї цілі, надаючи доступ до інформації та навчаючи пошуку роботи, створюють умови для підвищення рівня зайнятості населення. Бібліотечні ініціативи, що спрямовані на досягнення вищезгаданої цілі можна умовно поділити за наступними напрямками:

- **просвітницька діяльність з профорієнтації та професійної адаптації молоді.** Наприклад, організація ярмарків професій, Днів робітничих професій, профіFest тощо;
- **сприяння підвищенню зайнятості населення, інформування про нові можливості для працевлаштування.** Бібліотеки можуть стати містком між Центром зайнятості та місцевими мешканцями, допомагаючи консультаціями щодо написання резюме. У бібліотеках можуть проводитися ярмарки вакансій для безробітних, тренінги з основ комунікації, «Тайм-менеджмент для майбутніх лідерів», «Перший крок до мрії», «Секрети сімейного гаманця»
- **сталий розвиток туризму та позитивні соціальні й економічні наслідки цього.** Зокрема, під час формування краєзнавчих ресурсів,

продуктів і послуг звертати увагу на те, щоб вони були спрямовані на інформаційне забезпечення процесу вирішення завдань, зазначених у регіональних програмах розвитку краєзнавства і туризму. Досить цікавою є послуга «бібліотечний етнотуризм» (створення туристичних маршрутів), яка дасть можливість проводити екскурсії та знайомити з принадами краю.

Сьогодні, коли між громадами зростає конкуренція за туристів, мешканців, все активніше та креативніше необхідно підходити до використання промоції, домогтися включення таких сільських бібліотек у туристичну мапу ОТГ.

– **Безпека та гігієна праці** — головний аспект гідної роботи. 28 квітня визнано Всесвітнім днем безпеки та гігієни праці на роботі, а 7 жовтня — Всесвітнім днем дій за гідну працю. Працівники, зокрема й бібліотекарі, мають відчувати себе безпечно на своїх робочих місцях і не піддаватися надмірним ризикам.

- звернути увагу на **модернізацію бібліотек з перетворенням їх у сучасні простори**, які надихають ззовні і зсередини, сприяють навчанню впродовж життя, дозволяють зустрітися з друзями та змістовно відпочити, долучають до соціальної взаємодії (неможливо розвиватися, не розвиваючи своє середовище).

Бібліотека має бути цікавою як для окремого читача, так і для спільноти. Працівникам бібліотек потрібно краще розуміти потреби мешканців місцевої спільноти для розробки нових ефективних послуг; формувати дух співпраці, вдосконалювати наші традиційні ролі в епоху новітніх технологій; бути центром неформальної освіти, реалізатором громадських ініціатив; використовувати приміщення для створення дозвілевих просторів.

Незалежно від приміщення в бібліотеці має бути дитячий куточок з книгами, настільними іграми та іграшками для найменших відвідувачів, відпочинковий простір для старшого покоління читачів. Завдяки такій трансформації бібліотека стане платформою для масштабних культурно-освітніх інновацій та соціально-корисних громадських ініціатив у громаді, центром соціально-культурної адаптації і реабілітації незахищених верств населення (людей

похилого віку, дітей з малозабезпечених сімей, осіб із обмеженими фізичними можливостями), надаючи їм вільний доступ до інформаційних технологій та ресурсів.

–РЕКОМЕНДУЄМО активізувати використання бібліотечного фонду

Один з шляхів – формування **тематичних мастрідів книжкових новинок** на веб-сайтах (блогах) або просто створивши авторські полиці на будь-який смак, погоду і настрій у бібліотеці: «Цікаві книги: пропонує письменник (П.І.П.) читач (П.І.П.), бібліотекар.

Звертати увагу на видання як у жанрі **фікшн**, так і **нон-фікшн**. Загальною властивістю фікшн є те, що вони мають у своїй основі вигадану, а не фактичну історію і мають легкий розважальний, пригодницький характер, фантастика. Для **нон-фікшну** характерно побудова сюжетної лінії винятково на реальних подіях: це і документальні, науково-технічні твори, практичні поради, натхнення, і привід замислитися над багатьма речами у житті.

Цікавою **формою роботи**, яка не потребує багато часу, але дозволяє постійно оновлювати інформацію на блозі бібліотеки або, якщо комп'ютери відсутні, виставці однієї книги «**Книга дня**»: кожного дня виставляється нова книга, якщо це на сайті, то сканується обкладинка книги з короткою анотацією. Можна також створити можливість писати свої враження чи коментар до неї. Ідеї реалізації такої форми роботи можуть бути різноманітними: наприклад, один місяць виставляються книги історичні, на другий місяць – жіночі романи, на третій – пригодницькі та ін. План здійснення цього заходу також може бути виставлений на сайті і на полиці в бібліотеці.

Зверніть особливу увагу на популяризацію діяльності бібліотек в літній період, створивши розділ (новинну стрічку): новини «**Бібліоліто-2022**» про події, які відбувалися за стінами бібліотеки, що позиціонують образ успішної креативної книгозбірні.

Оновлення бібліотечних послуг

У бібліотеках можуть проводитися Досить цікавою є послуга «бібліотечний етнотуризм» (створення туристичних маршрутів), яка дасть можливість проводити екскурсії та знайомити з принадами краю.

Зацікавить мешканців громади впровадження послуг з основ здоров'я та відкриття Школи здоров'я: «Пароль до довголіття», «Здоров'я понад усе», «Здорова та щаслива родина». Бібліотеки вже мають досвід запрошувати спеціалістів медичних установ для надання безкоштовних порад-консультацій. Можуть бути відкриті курси «Перша лікарська допомога», «Краса та здоров'я: манікюр, макіяж» чи «Школа здорового харчування» за підтримки спеціалістів ФАПів чи сімейних лікарів. І прикладів можна навести безліч. При впровадженні нової послуги не забувайте її прорекламувати як в мережі Інтернет (на своїх сторінках), так і наочно за допомогою оголошення в книгозбірні чи анонсу в місцевих ЗМІ.

Зверніть увагу на незвичайні свята (відображені в Календарі, див. нижче в тексті): День вінілових платівок, День свіжих овочів, Міжнародний день пікніка, День шльопанців, День феї, Міжнародний день «з'їж яблуко» та багато ін. Серед незвичайних свят можна знайти особливий день практично для чого завгодно. Ці свята, придумані неординарними людьми, привносять у нашу повсякденність свіжість, посмішку, динаміку... Публічні бібліотеки не залишаються осторонь. У такі дні їхні простори заповнюються позитивною енергією, яка відвідувачам додає емоцій, настрою, натхнення. Наприклад, у ***Всесвітній день фей*** можна ознайомити шанувальників казкового світу з таємничим світом фей через відображення їх образу в літературі від міфології до нашого часу; у ***Всесвітній день шоколаду*** або в ***День морозива*** організувати виставки-інсталяції «***З присмаком шоколаду***», «***Солодка прохолода літа***» і підготувати для відвідувачів розважально-ігрову програму з різноманітними солодкими та чайно-кавовими загадками, кросвордами, конкурсами, вікторинами, головоломками, розповідями про улюблені солодощі. У співпраці з батьками для активних маленьких відвідувачів можна приготувати як нагороду солодкі подарунки – морозиво (шоколад);

Пропонуємо звернути увагу на краєзнавчу діяльність бібліотеки

Зміст краєзнавчої роботи визначається такими основними складовими: формування краєзнавчого фонду, створення довідкового

апарату, широка популяризація краєзнавчих видань та наявність краєзнавчої специфіки в оформленні бібліотеки.

Краєзнавча робота повина стати тим необхідним фундаментом, який поверне до бібліотек більше читачів і згуртує навколо себе національно свідому громадськість.

Максимально розкрити краєзнавчий фонд, наблизити його до користувачів, наочно представити широке і різноманітне коло наявних у бібліотеці краєзнавчих матеріалів допоможуть: книжкові виставки, виставки-експозиції, краєзнавчі календарі «Імена в історії Городоччини», «З історії рідного краю», «Вивчай свій край», «Краю мій, ти – частка Батьківщини», «Чи знаєте ви своє село?», «Будь благословенна, земле рідна», «Городоччина, мій материнський край», «Мій кореню і джерело моє», виставка - панорама «Відкрий для себе рідне місто», виставка-подорож «Стежками рідного краю», виставка-вікторина «Подорож містом», виставка-вернісаж «Краю мій, оспіваний в віршах», виставка-історична подорож «Справи козацькі», викладка літератури з автографами письменників «Книги з добрих рук», інформаційна вітрина «Подільська мозаїка», бібліо-рев'ю «Городоччина газетним рядком», прес-викладка «З газетного рядка в історію рідного міста», книжкова викладка «Літературні новинки письменників - краян», краєзнавчий хронограф «Дати, події, ювілеї», історичний календар «Імена в історії села», виставка-експозиція «Краєзнавчий портрет» за окремими розділами (Знатні люди краю; Наші фольклорні обереги; Заповідні території: гордість та краса; Збережемо довкілля заради життя);

Краєзнавчий урок «Подорож у давнину», краєзнавчий телетайп «Перлини Подільської землі», краєзнавчий марафон «Місто моє рідне», зустріч-діалог «Наше село: минуле і сучасне», історична екскурсія «Невідома Городоччина», подорож-бесіда «Пройдемося вулицями міста», краєзнавчий диліжанс «Подорожуємо рідними краєвидами», краєзнавчий брейн - ринг «Дні і роки: історії кроки», урок історичної пам'яті «Пам'ятаємо історію рідного краю», вернісаж «Природа мого краю в минулому і сьогодні», краєзнавча візитка «Рідне місто пізнаю», віртуальна екскурсія «Моє найкраще місто», вікторина «Найкращий знавець визначних місць Городка»,

огляд краєзнавчої літератури «З любов'ю до рідного міста», конкурс малюнків «Село моєї мрії», ретро - погляд «Коріння – стародавнє, серцем – молоде», бібліотечні зустрічі «Літопис мого села», день краєзнавства «Є щось святе в словах «Мій рідний край», літературна година «Літературне слово земляків», інтелектуальна гра «Чи знаєш ти своє місто?», година краєзнавства «Люби свій край, поважай свою історію», флешмоб «Місто читає», віртуальну експедицію «Моє рідне село!», краєзнавча панорама «Місто одягнене в славу століть», краєзнавче рев'ю «Видатні люди і наш край», ретро – мандрівка «Відкрий для себе рідне місто», краєзнавча година «Рідне місто моє!», година цікавої інформації «Незнана Городоччина», історико - краєзнавчий екскурс «Подорож рідним містом», вуличну акцію «До рідного міста – з любов'ю», книжковий фуршет «Найкраще місто», фотовікторину «Моє рідне місто», міні - квест «Пізнай своє місто», літературна мандрівка «Де ти народився завжди пам'ятай», фото-книжкову виставку «Стара фотографія розповідає», де представити документи з історії села, міста, краєзнавчий вечір «Хранителі пам'яті» (про історію краєзнавства в районі), «Не перерветься життя нитка», «Прожитим життям, роками задоволений» (про сімейну пам'ять), краєзнавчі читання «Нитки нашої пам'яті», «Забуті сторінки історії Поділля», історичний екскурс «Заглянемо в сиву давнину», «Живе свідчення історії», «Херсонщина пам'ятає: з минулого...», краєзнавчий урок «Подорож у давнину», літературна подорож «Тобі історія розкаже, як край наш жив», літературно-музична композиція «Від серця поета – до рідного міста», поетична година «Краю мій, оспіваний в віршах», мандрівка по книгах «Навколо портрету», літературна година «Поетичні обрії рідного краю», цикл літературних портретів, літературно - краєзнавча година «Літературні ювілеї Подільської землі», літературна ікебана «Літературне сузір'я», еколого -поетичні хвилини «Поетичні замальовки наших земляків», літературний диліжанс «Творчі джерела Хмельниччини», літературно-мистецький вернісаж «З любов'ю до рідного краю», літературно-поетична години «Мій край легендами і славою овіяний», літературно – мистецький калейдоскоп «Співці мого краю», зустріч з місцевими поетами «Поетичні

краєвиди рідного краю», «Поезія – це завжди неповторність», «Світе тихий... Краю милий», «Рідного краю живильна вода», літературно - музичні вечори місцевих поетів «Поезія – це музика душі!», «Творчі обрії наших письменників», «Городоччина літературна», літературний альманах «Мій рідний край, до тебе серцем лину», конкурс молодих поетів «Народні паростки краю», конкурс поетичних обдарувань «Літературно палітра краю», урок народного ремесла, урок домашнього майстра «Чарівне веретено», урок домашнього умільця, етнографічний екскурс «Ти з дитинства наймиліша, наша рідна сторона», альбом «Кожне сільце має своє слівце!», краєзнавчу подорож «Вулицями рідного села», виготовлення стендів «Вами пишається рідне село», організація різноманітних тематичних клубів за інтересами для різновікових мешканців громади, праця на задоволення потреб громади: прибирання кладовищ, пам'ятників, разом з соціальним працівником або з волонтерами допомога самотнім мешканцям села похилого віку (це також має бути відображено в планах) ;

комплексні форми популяризації краєзнавчих документів: краєзнавчі дні (тижні, місячники), краєзнавчі читання, читацькі конференції, презентації, диспути, літературні вечори, зустрічі з відомими людьми краю, вченими, краєзнавцями, конкурси на кращого знавця краю, клуби та об'єднання краєзнавців, свята малих сіл. З'явилися і нові форми роботи: слайд-розповідь, радіо-прем'єра книги, краєзнавчі аукціони та турніри, «озвучені» виставки.

Пропонуємо запланувати заходи:

Популяризація природничої літератури, формування екологічної культури, гармонійних відносин людини з природою

Екологічна складова – один з головних напрямів Концепції сталого розвитку, прийнятої ООН. Екологічна робота є одним з трендів для бібліотек світу. Формувати екологічну культуру можна за допомогою таких форм: екологічні марафони та тижневики; зустрічі з екологами, біологами, відео та літературні подорожі; віртуальні екскурсії; екологічні акції «Чисті джерела», «Чисте узбіччя», «Майбутнє лісу в твоїх руках» та квести; тренінги, форуми, круглі столи; екологічні свята відповідно до календаря екологічних дат; майстер-класи; літні

майданчики та виїзди на природу; гуртки юних любителів природи, сюжетно-рольові ігри за допомогою ляльок та театральні постановки; виставки-огляди з екологічної літератури; «Рациональність споживання енергії. Збережемо планету разом».

Необхідність заміни споживацьких цінностей на формування екологічної культури роз'яснюють бібліотекарі під час екологічних годин «Цей зручний небезпечний поліетиленовий пакет», «Смачний напій – шкідлива тара», «Чи готовий ти до сортування домашніх побутових відходів?», «У долі природи – наша доля», «Усі ми жителі одного корабля, що зветься Земля», літературних годин «Душа природи чуйна і ласкава», «Краса довкілля в мистецтві», уроків екологічних знань «Земля хворіє, а ми?», «Еко-середовище і сучасність», годин цікавих повідомлень «Дивовижне пор Хто нас навчить природу берегти?» (година екології), «Проблеми бездомних тварин» (обговорення прочитаних книг, бесіда-діалог), «Ліс – наше багатство» (подорож у лісі), екологічна година «Цілющі скарби України» (про рослини рідного села, що занесені в Червону книгу України), виставка малюнків «Зелена планета уч», «Твоє здоров'я в лісі і лузі», екологічний дайджест «Бережи довкілля», екологічна подорож «Сторінками Червоної книги », екоекскурсія не без моралі «Ти, я і все навколо», урок екології «Квітучий сад чи сміттєзвалище», урок екології «Поради агента «Нуль Сміття», година-роздум «Від екології довкілля до екології душі!», екологічна мандрівка «Наша планета – наше здоров'я, думай глобально, дій локально», день довкілля «Природа нам сигналізує SOS», година екологічної грамотності сторінками книги Г. Ткачук «Книжка про сміття», урок-роздум «Чорна трагедія на кольоровій землі», урок екологічного виховання «Щаслива планета: екологія навколо нас», екологічний квест «Від рослини до людини!», година екологічного дизайну «Дивлюсь на світ очима квітів», еко-вікторина «А вода - це справжнє диво! Як прожити без води?», еко-година «Квіти – прекрасні супутники наші»; гра-змагання «В гармонії людини і природи», «Чи знаєш ти природу рідного краю?», аукціон екознань «Правила збору лікарських рослин»; екологічні подорожі, експедиції «Із джерел рідної землі»;

виставки-осмислення «Сади й ліси – окраса землі» чи виставки-роздуми «Збережемо світ, в якому живемо!», що мають на меті сприяти осмисленню тих тем, які хвилюють людство, та виробити власний погляд; виставки-застереження «Екологія – турбота спільна!!!» подають матеріали, які допоможуть користувачеві розібратися в актуальних питаннях для людства в цілому, виставка-калейдоскоп «В природі все буденне і святкове».

Формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя, профілактику шкідливих звичок та наркотичної залежності

Поради лікаря «Будуємо своє здоров'я», година-роздум «Знати щоб жити», година спілкування «Молодіжні проблеми сьогодні.

Ігроманія», урок здоров'я «Те, що руйнує особистість. Наркоманія.

СНІД», година здоров'я «Захисти себе сам або

Як зберегти своє життя та здоров'я», актуальний діалог «Обери

життя!: протидія поганим звичкам», година-застереження «Корисні

солодощі», година порад «Вітаміни восени», Всесвітній день яблук

«Царство «яблукарство», валеохвилинка «Маски захисні, звичайні і

розписні», година здоров'я «Дякую – не курю», валеохвилинка

«Служба безпеки від бібліотеки»

Примірні заходи до ювілейних дат письменників

До 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди:

обласні молодіжні Сковородинські читання «Сковороди зоря у вічність промовля», вечір – портрет «Учитель життя», ювілейна година «По шляху у вічність», літературна подорож «Не спійманий світом», літературний портрет «Прозорливе око віри та істини», інформаційний диліжанс «Мандрівний філософ», книжкова розкладка «Український Сократ»

до 100-річчя А. Дімарова : ювілейна виставка «Патріарх української прози», літературна альтанка «Діамантами вісвічують слова...», книжкова поличка «На високогір'ї віку»

210 років з дня народження Євгена Павловича Гребінки:

поетична година «Байкар, прозаїк та поет Євген Гребінка», книжкові виставки «Євген Гребінка: письменник та байкар українського колориту», «Абетка відомих імен: Євген Гребінка»

«Малороський козак Євген Гребінка»,
літературознавча година «Україна у житті і творчості Євгена Гребінки», огляд літератури «Байкар, поет, прозаїк».
літературна година «Творець українського байкарства», «Забутий чародій чорних очей», ювілейна поличка «Самобутній творець Євген Гребінка»

100 років з дня народження Павла Прокоповича Глазового:
бібліомікс «Павло Глазовий – український поет, гуморист», вечір-портрет «Гумористичний феномен Павла Глазового», книжкова експозиція «Патріарх українського гумору», конкурс гумору та сатири «Усмішки Павла Глазового», вечір гумору «Смійтесь люди на здоров'я», виставка - портрет «Велетень сміху», книжкова виставка «Де сміх, там лихо пропада» ,гумористичний мікс «Чисте золото таланту»

110 – років з дня народження М. Стельмаха:
вечір- портрет «Співець краси і правди», літературна година «Класик української літератури», виставка-портрет «Співець долі народної»
Талановита людина, талановита у всьому» бібліофреш «Михайло Стельмах – художник народної долі», «Незгасне ім'я» «Михайло Стельмах – український письменник-фольклорист», літературний екскурс «Гортаю сторінки золотого пера» за оповіданням «Гуси - лебеді летять», ювілейна орбіта «Син подільської землі, співець її краси і слави», літературна світлиця «Глибокий знавець народного життя, культури, мови», літературний портрет «Михайло Стельмах – художник народної долі», «Зачарований людською красою», книжкова виставка «Я живу життям своїх героїв», літературна подорож «Я мрію так життя прожити»

150 – річчя Соломії Крушельницької:
літературно-музична композиція: «Соломія Крушельницька. Голос, який підкорив світ», творчий портрет «Талант дивної краси», музичний онлайн анонс «Спогад про Саломею», музично-літературна година «Ми прийшли до Вас, як до своєї королеви», книжкова виставка «Тріумф славетної слов'янки! Соломія Крушельницька»

220 років з дня народження О. Дюма: ювілейна етажерка «Знатний майстер пригодницьких творів», літературне знайомство «Майстер авантюрного роману», виставка портрет «Життя і творча доля О. Дюма», вечір – портрет «Великий романіст Франції», літературне знайомство «Олександр Дюма – геній авантюрного роману».

115 років з дня народження І. Вільде: літературна година «Незбагнене серце Ірини Вільде», літературна мандрівка «Трудівниця лицарського духу», вечір – портрет «Люблю любити любов», виставка-портрет «Шляхами великої долі», літературна вітальня «Письменниця сумління та боротьби», літературне досє «Господиня великої прози», літературний круїз «Подвиг таланту Ірини Вільде», літературна мандрівка «Правда життя Ірини Вільде», рандеву з книгою «Вільна і нескорена... або драма життя Ірини Вільде», літературно-біографічне дежавю «Ірина Вільде – майстер соціального роману», літературно-художній вернісаж «Неприборкана Ірина Вільде»

60 років з дня народження Ірен Роздобудько: літературне знайомство «Ірен Роздобудько, письменниця, сценарист», літературна візитка «Золота письменниця України», «Творчість крізь призму душі і серця»

55 років з дня народження Д. та В. Капранових: хіт - парад книг братів Капранових, літературне знайомство «Сучасні письменники – брати Капранови», книжкова виставка «Брати Капранови – майстри слова», дегустація літературних новинок «Брати Капранови - видавці, письменники»

80 років з дня народження В. Яворівського: літературна вітальня «Грані великого таланту», творчий портрет «Автопортрет з уяви»

140 років з дня народження А. Тесленко: літературна година «Чари недоспіваної пісні», «Погляд кріхь відстань»

195 років з дня народження Л.І. Глібова: літературне знайомство «Улюблений байкар українського народу», поетичний зорепад «Я додаю вам раду щиру», літературний диліжанс «Ясна правда славного бакаря», «Видатний зодчий реалістичної байки»

